Рішення
спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 64.605.062 Національного фармацевтичного університету, м. Харків

прийняла рішення

про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 22 – Охорона здоров'я

на підставі прилюдного захисту дисертації "Дослідження антидіабетичної дії екстрактів мучниці звичайної (*Arctostaphylos uva-ursi*) з додаванням амінокислот "

за спеціальністю 226 – Фармація, промислова фармація

"_07__" __вересня_____ 2023 року.

Матар Мазен Фаез 1992 року народження,

громадянин Ліванської Республіки,

освіта вища: закінчив у 2015 році Національний фармацевтичний університет

за спеціальністю Фармація

Тимчасово не працює.

Дисертацію виконано у Національному фармацевтичному університеті, МОЗ України, м. Харків

Науковий керівник (керівники) Кравченко Ганна Борисівна, кандидат біологічних наук, доцент, Національний фармацевтичний університет, доцент закладу вищої освіти кафедри біологічної хімії та ветеринарної медицини

Здобувач має 21 наукових публікацій за темою дисертації, з них __2___ статті у періодичних наукових виданнях інших держав, ___5__ статей у наукових фахових виданнях України, __-___ монографій (зазначити три наукові публікації):

1. Kravchenko G., Krasilnikova O., Raal A., Matar M., Chaika N., Kireyev I., Grytsyk A., Koshovyi O. *Arctostaphylos uva-ursi* L. leaves extract and its modified cysteine preparation for the management of insulin resistance: chemical analysis and bioactivity. *Nat. Prod. Bioprospect.* 2022. 12. 30.
2. Kravchenko G.B., Krasilnikova O.A., Matar M. Hypoglycemic and hypolipidemic activity of arginine containing bearberry leaves extract in insulin resistant rats. *Медична та клінічна хімія*. 2020. № 1 (22). С. 5-10..
3. Kravchenko G.B., Krasilnikova O.A., Matar M. Study of bearberry leaves extracts hypoglycemic action under experimental insulin resistance in rats. *Клінічна фармація*. 2020. № 3 (24). С. 54-57.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці

- Деримедвідь Л. В., доктор медичних наук, Національний фармацевтичний університет, кафедра фармакології та фармакотерапії, професор закладу вищої освіти, **позитивний із зауваженнями**:
  1. Ви вказуєте, що виміряли активність СОД, але за методикою це більш СОД-подібна активність.
  2. Було б доцільно провести кореляційний аналіз між змінами біохімічних показників та даними гістологічних досліджень.
  3. Традиційно препарати мучниці звичайної застосовують при запальних захворювання нирок, сечового міхура і сечовивідних шляхів. За умов цукрового діабету досить часто виникає діабетична нефропатія. Проте в роботі не має даних щодо впливу екстрактів на стан нирок за умов дексаметазон-індукованої ІР та інсулінорезистентності, яка індукована високофруктозною дієтою.
  4. Дисертація містить деякі граматичні помилки та невдалі вирази.
- Рибак В. А., доктор біологічних наук, Національний фармацевтичний університет, кафедра нормальної та патологічної фізіології, професор закладу вищої освіти, **позитивний із зауваженнями**:
  1. У 1 розділі (Огляд літератури), розділ 1.2 "Механізми дії сучасних лікарських засобів, які застосовуються для фармакотерапії цукрового діабету 2 типу та його ускладнень" навести більш сучасну класифікацію гіпоглікемічних лікарських засобів, що застосовуються для фармакокорекції цукрового діабету 2 типу та його ускладнень.
  2. У 3 розділі роботи не було вказано за яким компонентом/компонентами проводили стандартизацію $ПЕ_{50}$ з листя мучниці звичайної з найбільш високою гіпоглікемічною активністю за результатами первинних скринінгових досліджень гіпоглікемічної активності та подальшого вивчення і модифікації амінокислотами — аргініном ті цистеїном (ПЕарг і ПЕцис).
  3. Не було підтверджено визначення ефективної дози ($ЕД_{50}$) поліфенольного екстракту, одержаного 50 % етанолом ($ПЕ_{50}$) з листя мучниці звичайної — 100 мг/кг за гіпоглікемічною активністю загальноприйнятими методами розрахунку $ЕД_{50}$. Як побажання, для підтвердження визначення $ЕД_{50}$ можна застосовувати графічний спосіб за методом Я. І. Хаджая, що заснований на лінійній залежності ефекту від досліджуваних доз.
- Фіра Л. С., доктор біологічних наук, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського, кафедра фармації факультету післядипломної освіти, завідувач, **позитивний із зауваженнями із запитанням**:
  1. Мають місце поодинокі технічні недоліки, граматичні та стилістичні недоліки.
  2. На нашу думку, в огляді літератури у третьому підрозділі можна було б більше уваги приділити рослинним засобам цукрознижувальної дії.
  3. Розділ "Матеріали і методи" важко сприймається, так як весь опис використаних моделей і методів описаний одним текстом. Варто було б поділити його на підрозділи.
  4. При проведенні статистичної обробки результатів для більшої доказовості отриманих результатів необхідно використовувати як параметричні, так і непараметричні методи дослідження.
  5. У розділах 3, 4 та 5 у таблицях не вказано кількості тварин, яка була у кожній групі, що є обов'язковою умовою при їх оформленні.
  6. Деякі висновки до дисертаційної роботи дещо перевантажені цифровим матеріалом.

7. Досліджувані вами екстракти проявляють мембранопротекторні властивості за експериментальної інсулінорезистентності. Чим вони зумовлені?

- Єрмоленко Т. І., доктор фармацевтичних наук, Харківський національний медичний університет, кафедра фармакології та медичної рецептури, завідувач, **позитивний із зауваженнями та запитанням**:
  1. В тексті дисертації зустрічаються помилки технічного характеру, а також помилки в умовних позначеннях відповідно до вказаного Переліку, так РЕ/ПЕ, ОГТТ/ОТТГ, ЩФ/ЛФ, ГВ/ГлВ.
  2. В 4-у розділі присутні непослідовність аналізу результатів дослідження. Так, в даному розділі немає результатів зміни маси тіла тварин (результати дослідження викладені у 5 розділі), тому вважаю недоречним вказувати " не вдалося запобігти втраті маси тіла" (стор. 84).
  3. У висновках є помилка в нумерації. Висновків 8, а в дисертації два пункти йдуть під номером 7 або їх можливо об'єднати, що буде логічним. Так як останній висновок несе узагальнюючий характер.
  4. Чи можливо призначати екстракти Пеарг та Пецист в якості профілактики інсулінорезистентності та цукрового діабету 2 типу?
- Кравченко В. М., доктор біологічних наук, Національний фармацевтичний університет, кафедра біологічної хімії та ветеринарної медицини, завідувач, **позитивний без зауважень**;
- Бездітко Н. В., доктор медичних наук, Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної фармакології Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, професор закладу вищої освіти, **позитивний без зауважень**;
- Цубанова Н. А., доктор фармацевтичних наук, Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної фармакології Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, професор закладу вищої освіти, **позитивний без зауважень**.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,
"Проти" немає членів ради

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Матару Мазену Фаезу

ступінь доктора філософії з галузі знань 22 – Охорона здоров'я

за спеціальністю 226 – Фармація, промислова фармація

Голова спеціалізованої вченої ради

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ Національний фармацевтичний університет №02010936

Наталя ЦУБАНОВА